

ПРОКУРАТУРА НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ГЛАВЕН ПРОКУРОР

ГП № 2408/2021 г.

12.05.2022 г.

гр. София

**ЧРЕЗ
Г-Н БОЯН МАГДАЛИНЧЕВ
ПРЕДСТАВЛЯВАЩ
ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ**

**ДО
ЧЛЕНОВЕТЕ
НА ПЛЕНУМА
НА ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ**

СТ А Н О В И Щ Е

ОТНОСНО: основателността на внесеното на 16.07.2021г. във Висшия съдебен съвет предложение на професор Янаки Стоилов - министър на правосъдието, за образуване на производство по чл. 175, ал. 5 във връзка с чл. 173, ал. 3 от ЗСВ за предсрочно освобождаване от длъжност на главния прокурор на Република България Иван Стоименов Гешев поради наличие на обстоятелства по чл. 129, ал. 3, т. 5 от Конституцията на Република България и внесено на 19.04.2022г. от г-жа Надежда Йорданова – министър на правосъдието, уточнение към него

УВАЖАЕМИ ЧЛЕНОВЕ НА ПЛЕНУМА НА ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ,

На 16.07.2021г. беше внесено предложение от министъра на правосъдието за образуване на производство по чл. 175, ал. 5 във връзка с чл. 173, ал. 3 от ЗСВ за предсрочното ми освобождаване от длъжност поради наличие на

обстоятелства по чл. 129, ал. 3, т. 5 от Конституцията на Република България. С оглед дадените с решение по протокол № 14/12.04.2022г. на Пленума на Висшия съдебен съвет /ВСС/ указания, от страна на настоящия министър на правосъдието г-жа Надежда Йорданова беше депозирано уточнение касателно фактическите обстоятелства, на които се основава внесеното от професор Стоилов предложение. По същество то в голяма част почива на представената от министъра на вътрешните работи доцент Бойко Рашков т.нар. „информация, съдържаща данни за внасяне на предложение до ВСС за освобождаване на Иван Стоименов Гешев от длъжността „главен прокурор““. Поради това ще се спра хронологично, както на наведените в предложението на министъра на правосъдието и уточнението към него основания, така и когато се налага, и за пълнота на изложението – на информацията от доцент Бойко Рашков, доколкото същата е приобщена като писмено доказателство по настоящото производство.

Преди обаче да разгледам подробно твърденията за допуснати нарушения по чл. 129, ал.3, т.5 от Конституцията на Република България относно наличието на основания за предсрочното ми освобождаване, бих искал предварително да припомня някои основни правни положения съгласно действащото законодателство, свързани с функционирането на Прокуратурата на Република България.

На първо място изложенията на г-жа Йорданова и на г-н Рашков съдържат редица твърдения с политически характер, а в по - общ план прави впечатление непознаването на основни положения, свързани с правния статус и правомощията на главния прокурор. Конституцията установява специфични функции на главния прокурор, извеждайки го по този начин като самостоятелен и едноличен конституционен орган в отклонение от структурата на съдилищата и съответстващата ѝ структура на прокуратурата, което има своето конституционно основание в разпоредбата на чл. 126, ал.2 от КРБ (Решение на Конституционния съд № 8/2005г. по к.д. № 7/2005г., Решение на Конституционния съд № 2/2017г. по к.д. № 13/2016г., Решение на Конституционния съд № 11/2020г. по к.д. № 15/2019г.).

Конституционният законодател е възложил на главния прокурор крайната отговорност за законосъобразното упражняване от прокурорите на правомощията по чл.127, т.1-6 от Конституцията, като създава и допълнителна гаранция за точното и еднакво прилагане на законите в рамките на прокуратурата (Решение на Конституционния съд № 11/2020г. по к.д. № 15/2019г., Решение на Конституционния съд № 7/2021г. по к.д. № 4/2021г.).

Конституционно определените правомощия на главния прокурор съобразно разпоредбата на чл.126, ал.2 от КРБ са осъществяването на надзор за законност и методическо ръководство върху дейността на всички прокурори. В тази връзка като приложение № 1 към настоящото изложение представям на Вашето внимание кратък анализ относно правомощията на главния прокурор съгласно Конституцията на Република България и Закона за съдебната власт.

Доцент Бойко Рашков, като представител на академичната общност, а г-жа Надежда Йорданова – като министър на правосъдието, би следвало да са запознати с измененията на Закона за съдебната власт от 2016г., според които, с известно неудобство бих желал да припомня, че Прокуратурата на Република България вече не е с централизирана и йерархична структура¹, а главният прокурор се явява административен ръководител единствено на административните ръководители на отделните прокуратури². Би следвало също така да са наясно, че главният прокурор няма право да дава писмени указания, засягащи вътрешното убеждение на наблюдаващите прокурори по конкретни висящи наказателни производства, а устните са забранени³. Решенията относно хода на конкретно наказателно производство се взимат от конкретен наблюдаващ прокурор съобразно неговото вътрешно убеждение, основано на закона и доказателствата по делото. Необходимо е да се има предвид и обстоятелството, че през 2016г. Службата за техническа подкрепа на структурните реформи извърши Независим анализ на структурния и функционален модел на Прокуратурата на Република България и нейната независимост /Независимия анализ/. Експертите, извършили Независимия анализ, са дали препоръка за по-активно включване по конкретни дела на българския главен прокурор, каквито практики има в много прокуратури в ЕС. Дадени са също така препоръки, че

¹ **Закон за съдебната власт**

Чл. 136. (1) (Доп. - ДВ, бр. 33 от 2009 г., изм., бр. 1 от 2011 г., в сила от 4.01.2011 г., бр. 62 от 2016 г., в сила от 9.08.2016 г.) **Прокуратурата на Република България е единна и структурата ѝ е в съответствие с тази на съдилищата.** Прокуратурата се състои от главен прокурор, Върховна касационна прокуратура, Върховна административна прокуратура, Национална следствена служба, апелативни прокуратури, апелативна специализирана прокуратура, военно-апелативна прокуратура, окръжни прокуратури, специализирана прокуратура, военно-окръжни прокуратури и районни прокуратури. В състава на окръжните и специализираната прокуратури има следствени отдели.

² **Закон за съдебната власт**

Чл. 136 (4) (Изм. - ДВ, бр. 33 от 2009 г., бр. 62 от 2016 г., в сила от 9.08.2016 г., предишна ал. 3, бр. 16 от 2021 г.) **Прокурорите и следователите се ръководят от административните ръководители на съответната прокуратура.**

(5) (Нова - ДВ, бр. 33 от 2009 г., изм., бр. 62 от 2016 г., в сила от 9.08.2016 г., предишна ал. 4, изм., бр. 16 от 2021 г.) **При упражняване на функциите си по ал. 4 всеки административен ръководител е подчинен на главния прокурор и на по-горестоящите от него административни ръководители.**

³ **Закон за съдебната власт**

Чл. 143. (1) **Всички актове и действия на прокурора могат да бъдат обжалвани пред непосредствено по-горестоящата прокуратура, ако не подлежат на съдебен контрол.**

(2) (Изм. – ДВ, бр. 62 от 2016 г., в сила от 9.08.2016 г.) **Устни разпореждания и указания във връзка с работата по делата и преписките са недопустими.**

(3) (Изм. – ДВ, бр. 62 от 2016 г., в сила от 9.08.2016 г.) **В определените със закон случаи прокурор от по-горестоящата прокуратура може:**

1. да извършва действия, включени в компетентността на прокурорите от по-ниските по степен прокуратури;

2. мотивирано и писмено да спира, отменя или изменя актовете на прокурорите от по-ниските по степен прокуратури.

(4) (Нова - ДВ, бр. 1 от 2011 г., в сила от 4.01.2011 г., отм., бр. 62 от 2016 г., в сила от 9.08.2016 г.)

(5) (Нова – ДВ, бр. 62 от 2016 г., в сила от 9.08.2016 г.) **При отмяна на прокурорски акт могат да се дават само писмени и мотивирани указания относно прилагането на закона, без да се засяга вътрешното убеждение на прокурора.**

(6) (Нова – ДВ, бр. 62 от 2016 г., в сила от 9.08.2016 г.) **В случаите, когато отменя прокурорски акт поради това, че не са извършени необходимите действия за разкриване на обективната истина, горестоящият прокурор указва какви действия и за установяване или проверка на какви факти следва да се извършат.**

(7) (Нова – ДВ, бр. 62 от 2016 г., в сила от 9.08.2016 г.) **Прокурорът, получил указанията по ал. 3, т. 2 и по ал. 5 и 6, може да направи възражение пред прокурор от по-горестоящата прокуратура на прокурора, дал указанията.**

„административните ръководители на прокуратурите следва да насочват служителите си и да се отчитат пред главния прокурор по въпросите, отнасящи се до работата по конкретни чувствителни дела, извършвана под тяхно ръководство. Информацията за чувствителните дела трябва да се подава нагоре по веригата, така че главният прокурор да бъде наясно с работата на служителите си по дела, по които от него може да бъде поискано да обясни действията на прокуратурата.“⁴.

Припомням, че главният прокурор не наблюдава конкретни наказателни производства, не събира и не проверява доказателства, не привлича към наказателна отговорност конкретни лица, не ги предава на съд и на практика обективно няма как да бъде запознат с хода на всяко едно от тях, още по – малко да носи отговорност за действията на наблюдаващите прокурори.

На следващо място, самата информация, съдържаща твърдения за извършени от мен нарушения на чл. 129, ал.3, т. 5 от КРБ почива на медийни публикации, съдържащи журналистически мнения за дейността на Прокуратурата на Република България. По никакъв начин не омаловажавам правото на всеки един български гражданин и най-вече на представителите на журналистическата гилдия да изразяват свободно своето лично мнение относно конкретни факти и обстоятелства, но намирам, че в настоящото предложение, уточнението към него и съответно – в сигнала на г-н Рашков, те са били подбрани съвсем избирателно. В тази връзка с мое писмо от 19.07.2021г.⁵, в отговор на внесеното предложение за предсрочното ми освобождаване от длъжност, представих на Вашето внимание голям брой медийни публикации⁶, реципрочно отразяващи в положителен аспект визираните в информацията, представена от г-н Бойко Рашков, обстоятелства.

Бих желал да припомня, че въпреки, че министърът на вътрешните работи не разполага с правомощието да иска оставката на главния прокурор, както и на други лица, заемащи висши държавни длъжности, сигналът му до министъра на правосъдието беше публикуван на интернет страницата на Министерство на вътрешните работи, което представлява неправилен натиск и опит за политическо въздействие върху независимостта на съдебната власт⁷.

Институцията на главния прокурор съгласно действащата конституционна уредба се явява един от основните гаранتي за независимостта на Прокуратурата и случаите, в които тя е подложена на неправилен политически или друг натиск,

⁴ Вж. стр. 4 от Независимия анализ на структурния и функционален модел на Прокуратурата на РБ и нейната независимост от м. декември 2016г.

⁵ <http://www.vss.justice.bg/root/f/upload/32/pismo-GP2.pdf>

⁶ <http://www.vss.justice.bg/root/f/upload/32/opis-pr.pdf>

⁷ <https://mvr.bg/press/%D0%BD%D0%B0%D1%87%D0%B0%D0%BB%D0%BE%D0%BF%D1%80%D0%B5%D0%B3%D0%BB%D0%B5%D0%B4/%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%BD%D0%B8/%D0%BC%D0%B8%D0%BD%D0%B8%D1%81%D1%82%D1%8A%D1%80%D1%8A%D1%82-%D0%BD%D0%B0-%D0%B2%D1%8A%D1%82%D1%80%D0%B5%D1%88%D0%BD%D0%B8%D1%82%D0%B5-%D1%80%D0%B0%D0%B1%D0%BE%D1%82%D0%B8-%D0%B8%D0%B7%D0%BF%D1%80%D0%B0%D1%82%D0%B8-%D1%81%D0%B8%D0%B3%D0%BD%D0%B0%D0%BB-%D0%B4%D0%BE-%D0%BC%D0%B8%D0%BD%D0%B8%D1%81%D1%82%D1%8A%D1%80%D0%B0-%D0%BD%D0%B0-%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%BE%D1%81%D1%8A%D0%B4%D0%B8%D0%B5%D1%82%D0%BE>

налагат неговата намеса. Становище № 8 (2013) на Консултативния съвет на европейските прокурори установява принципното положение, че „прокурори, подложени на медийни атаки с невярна информация са в правото си да предприемат мерки за оспорване или коригиране на информацията по съдебен или друг път, в съответствие с националното законодателство. **Въпреки това, в такива случаи и когато се разпространява невярна информация за лица и събития с отношение към процеса, с който е ангажиран съответния прокурор е за предпочитане реакцията да идва от страна на ръководителя или говорителя на прокуратурата, а при важни дела, от главния прокурор, най-висшестоящия служител в прокурорската служба или на национално ниво. Реакция от този тип намалява необходимостта от индивидуални отговори на прокурора до всяка от участващите страни и елиминира риска от превръщането на ситуацията в личен конфликт.**“

Във връзка с твърденията за извършени нарушения по чл. 129, ал.3, т.5 от КРБ, свързани с разгласяването на материали от досъдебни производства по повод участието ми в предаването „Здравей, България“ по Нова телевизия на 10.07.2020г., бих желал да посоча, че съм разполагал със съответните разрешения от наблюдаващите прокурори по реда на чл. 198 от НПК.

Следва да се има предвид, че съгласно чл. 129, ал.3, т.5 от КРБ накърняването на престижа на съдебната власт може да бъде осъществено единствено и само чрез действия на съответния магистрат.

По отношение наведените твърдения за мои действия и бездействия, съставляващи тежко нарушение на служебните ми задължения и за накърняване на престижа на съдебната власт, намирам по същество следното:

По пункт № 1, № 2 и № 3 от предложението на проф. Янаки Стоилов, съответно № 1 и № 2 от уточнението към него, внесено от г-жа Надежда Йорданова /пункт № I.1., № I.2 и № I.3 от сигнала на доц. Бойко Рашков/:

Във връзка с твърденията за нерегламентирано разгласяване на данни от досъдебни производства, включително и на доказателства, събрани чрез експлоатирането на специални разузнавателни средства, бих желал да припомня, че на 27.07.2021г. министър Рашков внесе сигнал с идентично съдържание⁸ до директора на Национална следствена служба и заместник на главния прокурор по разследването Борислав Сарафов, който е бил препратен по компетентност на Специализирана прокуратура. След извършване на лична проверка по преписката е постановен отказ да се образува досъдебно производство, поради липса на извършено престъпление от общ характер. Същото и към настоящия момент не е обжалвано от г-н Рашков.

⁸ <https://www.segabg.com/hot/category-bulgaria/specprokuraturata-otkaza-delo-sreshthu-geshev-po-signala-na-rashkov>

Във връзка с твърдяните нарушения, свързани с разгласяване на материали от конкретни наказателни производства следва да се има предвид, че основно право на българските граждани е да получават информация (чл. 41, ал.1 от Конституцията на Република България). В изпълнение на ангажиращите Република България в качеството ѝ на член на ЕС международни актове и препоръки на европейските институции и в унисон с действащите национални стратегически документи, Прокуратурата на Република България осъществява вменената ѝ дейност по предоставяне на гражданското общество на необходимата информация за водените разследвания по дела от публичен интерес, включително и чрез огласяване на материали от дела, при стриктно спазване на българското законодателство (чл. 198 от НПК и международните актове, по които Република България е страна).

Ще припомня, че последователно в рамките на мониторинга по Механизма за сътрудничество и проверка Европейската комисия откри ключови показатели за измерване успеваемостта на мерките в съдебната реформа и борбата срещу корупцията и организираната престъпност. Неизменно през целия период на действие на МСП основни препоръки в докладите в насока преодоляване на посочените две проблемни области са били **прозрачността** в дейността на съдебните органи и **отчетността** пред гражданското общество – както по текущи, така и по приключили производства. Осезателен е ефектът на предприетите стъпки в последните години.

С доклада от 2018г. ЕК временно прекрати наблюдението по шести показател “Организирана престъпност“, като в препоръка 16 от доклада ⁹ конкретно се посочва, че следва „да се създаде механизъм за публично отчитане на напредъка по дела за организирана престъпност на високо равнище, за които вече има информация в общественото пространство. При зачитане на презумпцията за невинност, главният прокурор следва да докладва за разследванията и за повдигнатите обвинения.“. Същата препоръка е дадена и що се касае до четвъртия показател: корупция по високите етажи на властта (препоръка 12).

С доклада на ЕК от 2019г. ¹⁰, с който всъщност се преустанови действието на МСП по отношение на Република България, се подчертава, че прозрачното докладване и обществения контрол са основните стълбове, върху които ще се основава следващата фаза на мониторинга – този на национално равнище.

---

⁹ ДОКЛАДА НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТА относно напредъка на България по механизма за сътрудничество и проверка, Страсбург, 13.11.2018 г. SWD(2018) 550 final

¹⁰ ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТА за напредъка на България по механизма за сътрудничество и проверка, Брюксел, 22.10.2019 г. COM(2019) 498 final

Изпълнението на ангажиментите на България по Механизма за сътрудничество и проверка беше потвърдено в доклада за България за 2020г. (придружаващ съобщение на ЕК по повод Европейски семестър 2020 г.)¹¹. Изтъква се, че са постигнати резултати в борбата срещу корупцията по високите етажи на властта, но се сочи необходимостта да продължи усъвършенстването на рамката за борба с корупцията и ангажирането на заинтересованите страни с изпълнението на стратегията за борба с корупцията и определянето на бъдещите приоритети. В по-общ план се отбелязва, че институциите за борба с корупцията трябва да изградят обществено доверие и да придобият репутация на институции, действащи с независимост и професионализъм.

Посочените два документа съдържат изричната и най-скорошно изразена официална позиция на ЕК, че извършеният от България напредък по линия на МСП е достатъчен за изпълнението на ангажиментите, поети към момента на присъединяването ни към ЕС. Що се отнася конкретно до съдебната система, то еднозначно се сочи, че *„България постигна допълнителен напредък в усилията си за реформа за подобряване на ефективността на съдебната система. ... [И]ма положително развитие и допълнителни ангажименти за продължаване на реформата”*¹².

Конкретни препоръки в насока предоставяне на официална информация са дадени с оглед установената от международните наблюдатели *„трудна медийна среда”*¹³. Затова, в изпълнение на ангажимента за отчетност на съдебната власт (в аспекта от същата, която се упражнява от прокуратурата) и за преустановяване опитите за тиражиране на подвеждащо медийно отразяване, Прокуратурата на Република България акцентира върху разгръщането на

¹¹ Брюксел, 26.2.2020 г. SWD(2020) 501 final

¹² Доклад за България за 2020 г. придружаващ СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ, ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪВЕТ, СЪВЕТА, ЕВРОПЕЙСКАТА ЦЕНТРАЛНА БАНКА И ЕВРОГРУПАТА Европейски семестър 2020г.: оценка на напредъка в структурните реформи, предотвратяването и коригирането на макроикономическите дисбаланси и резултати от задълбочените прегледи в съответствие с Регламент (ЕС) № 1176/2011 {COM(2020) 150}, с.75

¹³ В доклада на ЕК по МСП от ноември 2018г. (COM(2018) 850) се сочи, че *„международните наблюдатели са обезпокоени от същественото влошаване на медийната среда в България през последните години, като българският медиен сектор се характеризира с непрозрачна собственост и слабо прилагане на журналистическите стандарти. Това положение се отразява върху качеството на обществения дебат и следователно поражда риск от ограничаване на достъпа на обществеността до информация поради ограничения брой независими източници. Медийната среда е от особено значение за независимостта на съдебната власт на фона на целенасочени атаки срещу съдии в някои медии, свързани с непрозрачни интереси, и трудности при намирането на ефективни средства за правна защита.”* Констатацията остава непроменена и в доклада от октомври 2019г., където се изтъква, че *„[в]ъпреки че медийната среда е извън показателите на МСП, нейните недостатъци продължават да оказват въздействие върху съдебната система.”*

проактивна медийна политика в насока информирание на обществеността посредством официални изявления на нейни представители.

Според действащото българско законодателство събраната в наказателния процес информация е обект на защита със средства от най-висш порядък. **Разгласяването на съдържанието на материали от делата може да бъде осъществено само с разрешение на наблюдаващия прокурор по досъдебното производство по реда на чл. 198 НПК.**

В изпълнение на задълженията на правозащитните органи да осведомяват обществеността за действията си и резултата от същите, по редица производства – поради засиления медийен интерес – след предоставяне на разрешение по реда на чл. 198 НПК от наблюдаващите прокурори беше допуснато публикуване на ведомствения сайт на Прокуратурата на Република България на материали от делата при заличаване на личните данни, съгласно Закона за защита на личните данни. Разгласяването на събрани в хода на разследването доказателства, включително и такива, получени при експлоатирането на специални разузнавателни средства, представлява допустима от процесуалния и материалния наказателен закон дейност.

По конкретните дела са спазени всички процесуални изисквания за законосъобразно събиране на доказателствата, като – в случаите, в които закона изисква това – по надлежен ред е поискано и получено разрешение, респ. одобрение от съответния съд. Съответно не е налице пречка за използването на тези доказателства в процеса на доказване, включително и в съдебна фаза.

Не може да има спор, че специалните разузнавателни средства са легален способ за доказване. Аргумент за това е изричното им предвиждане в разпоредбата на чл. 136, ал.1 от НПК, която ги изброява изчерпателно. Чрез специални разузнавателни средства се събират веществени доказателствени средства и веществени доказателства. В рамките на наказателния процес всички доказателства и доказателствени средства се подчиняват на един общ режим. Това е така и без оглед вида на конкретното доказателство и доказателствено средство. Този режим е регламентиран в НПК както по отношение на процесуалните предпоставки за осъществяване на действията, така и за режима на използването на резултатите от тях. Затова веществените доказателствени средства, получени чрез използване на СРС, са ВДС по смисъла на НПК и се подчиняват на режима на НПК.

Не споделям тезата, че Законът за специалните разузнавателни средства, съответно правилата които въвежда, се явява специален спрямо Наказателно – процесуалния кодекс, доколкото специалните разузнавателни средства са способ за доказване, а резултатите от тях – ВДС или веществено доказателство като такива, се подчиняват на правилата на НПК.

Полученото разрешение от страна на наблюдаващия прокурор по реда на чл. 198 НПК легитимира огласяването на тези доказателства пред обществеността. Посочената разпоредба не прави разлика между доказателствени материали събрани със или без СРС. Наказателно-

процесуалният кодекс е процесуален закон, нормите му са императивни и е недопустимо разширителното или стеснителното им тълкуване. Съответно не е налице пречка за даване на разрешение за огласяване на материали, които са част от доказателствената съвкупност, дори и те да са придобити чрез СРС. Съответно не е налице пречка за използването на материали, които са част от доказателствената съвкупност по значими дела, за огласяване резултатите от дейността на правозащитните органи. В преобладаващия брой случаи доказателствата по досъдебни производства са били огласявани след като са били проведени открити съдебни заседания в производства по реда на чл. 64 и чл. 65 от НПК (производство за вземане мярка за неотклонение „Задържане под стража“ и „Домашен арест“).

Самият способ за събиране на доказателства – специалните разузнавателни средства, не дава основание да се счита, че придобитата по този начин информация съставлява класифицирана информация или друга защитена от закона тайна. Това становище е в съответствие със задължителната практика на Върховния касационен съд, като според Тълкувателно решение № 4/03.12.2014г. по тълкувателно дело № 4/2014г. на ВКС, ОСНЖ: *„Информацията, съдържаща се във ВДС, не може да бъде държавна тайна единствено с оглед начина ѝ на придобиване - чрез СРС, какъвто смисъл е имала отменената т. 8 от Списъка. Не е възможно определянето ѝ като такава и единствено поради отразяване на видовата принадлежност на използваните СРС (по т. 6 от Списъка) в съответните писмени документи, посочени по-горе. В тях се възпроизвеждат законови формулировки, които не са тайни. Всъщност, от решаващо значение е конкретното съдържание и чувствителност на информацията, и потенциалната възможност разкриването ѝ да доведе до създаване на опасност или вреда за правно защитените със ЗЗКИ интереси, свързани с националната сигурност (вж. § 1, т. 13 и 14 от ДР на ЗЗКИ), в каквато насока са и принципните указания на ДКСИ. Тази информация може да е свързана с детайли относно технологията на съответното СРС или методологията за неговото прилагане, респ. с необходимостта от експертното им изследване в хода на съдебното производство, а в изключителни случаи дори и със самия оперативен способ (като напр. разследване чрез служител под прикритие), поради което да изисква защита чрез съхраняване на нейната секретност. Случаят обаче явно няма да бъде такъв, ако същата информация вече е станала публично известна, респ. загубила е характера си на тайна, както и когато огласяването ѝ е необходимо за осигуряване справедливостта на процеса и/или свободата на информация, които е преценено, че надделяват над интереса за запазване на нейната секретност.“*

Широкият медиен интерес към определени дела, провокиран от заеманите от обвиняемите високи обществени постове, обуславя надделяване на обществения интерес над провъзгласената в чл. 198 от НПК следствена тайна, а също и прозрачност в работата на конкретните прокурори, наблюдаващи

съответните дела, на дейността на главния прокурор и на Прокуратурата на Република България като цяло.

Не се нарушава презумпцията за невинността на обвиняемите лица и не става ясно по какъв начин се проявява избирателност, тенденциозност, пристрастност и предубеденост от моя страна. Публикуването на официални прессъобщения, провеждането на брифинги и изявления от страна на наблюдаващите прокурори, на говорителите на прокуратурата или на главния прокурор представляват средство за осигуряване на информираност и обезпечават непосредственото запознаване на обществото със значими дела. Освен това, видно от Правилата за медийна комуникация в системата на ПРБ (Приложение № 3) главният прокурор не дава указания за провеждане на брифинги и публикуване на съобщения, поради което твърденията, съдържащи се в предложението на министъра на правосъдието и уточненията към него в тази връзка не отговарят на истината.

Във връзка с конкретно визираните в предложението и уточнението към него случаи, не съм давал каквито и да било разпореждания, свързани с публикуването на съответните прессъобщения. Видно от Правилата за медийна комуникация в системата на ПРБ, главният прокурор не би могъл да даде такива.

Разпространяването на информация относно наказателното производство от страна на публичните органи не се забранява от страна и на задължителните за Република България актове на ЕС¹⁴ и други международни актове¹⁵. Отделно от

---

¹⁴ Чл. 4 § 3 от Директива (ЕС) 2016/343 на Европейския парламент и на Съвета от 9 март 2016г. относно укрепването на някои аспекти на презумпцията за невинност и на правото на лицата да присъстват на съдебния процес в наказателното производство, регламентира, че „[у]становеното в параграф 1 задължение заподозрените или обвиняемите да не бъдат представяни като виновни не възпрепятства публичните органи да разпространяват публично информация относно наказателното производство, когато това е строго необходимо по съображения, свързани с наказателното разследване, или от обществен интерес.”

¹⁵ Чл. 10 от Европейската конвенция за правата на човека регламентира правото на гражданите да получават информация, на което право съответства корелативното задължение на държавата да осигури възможност за разпространение на коректна и навременна информация. Европейският съд по правата на човека в не едно свое решение признава, че чл. 6 § 2 от ЕКПЧ не възпрепятства, по смисъла на чл. 10 от Конвенцията, властите да осведомяват обществото за провежданите наказателни производства.

В Препоръка Rec (2003) 13 на Съвета на Европа относно предоставянето на информация чрез медиите във връзка с наказателни производства е формулиран основен принцип:

„Принцип 6 - Редовна информация по време на наказателно производство

В контекста на наказателни производства от обществен интерес или други наказателни производства, които са привлекли особено внимание от страна на обществеността, съдебните органи и полицейските служби трябва да информират медиите за техните основни действия, стига това да не накърнява тайната на разследванията и полицейските разследвания или да забави или да възпрепятства изхода на производството. В случаи на наказателно производство, които продължават за дълъг период, тази информация следва да се предоставя редовно.”

В Мнение № 9 (2014) на Консултативния съвет на Европейските прокурори се сочи, че „[п]рокурорите се насърчават да информират редовно обществеността, посредством

това стриктно се следи за спазване презумпцията за невинност съгласно чл. 31, ал.3 от Конституцията на Република България и чл. 16 от Наказателно – процесуалния кодекс.

Нито начинът, нито контекстът, в който се разпространява информацията, не създават впечатлението, че лицата са виновни, преди вината им да бъде доказана в съответствие със закона от съда. **Публикуването на официални прессъобщения или изказвания на наблюдаващите прокурори, говорителите на прокуратурата или главния прокурор имат за цел единствено да информират гражданите за развитието на разследването по обществено значимо наказателно дело, което е предизвикало медиен интерес като не е поставяна под съмнение презумираната невинност на лицата и в нито един аспект тези действия не могат да повлияят върху резултата от наказателните производства или върху решенията на съдиите, призовани да се произнесат относно виновността на конкретните обвиняеми, респ. подсъдими лица. Официалната информация, разпространявана от ПРБ почива на събраните до момента на публикуването ѝ доказателства по конкретно дело.**

Именно поради това с публикуването на такава информация не се накърнява презумпцията за невинност. Следва да се припомни, че информацията, която прокуратурата разгласява, е информация, събрана на фазата на досъдебното производство и, нещо повече, на определен момент от развитието на досъдебното производство. Следователно, не се изключва вероятността за събиране на нови доказателства, за проверка на нови следствени версии и в крайна сметка за достигане до нови правни изводи. Официалните писмени или устни изявления имат за цел осветляване в общ план на провежданите операции и развитието на разследванията, а не се произнасят по въпроса за вината на определени лица, което в принципен план не нарушава презумпцията за невинност.

Съгласно практиката на ЕСПЧ, трябва да се прави разграничение между изявления, които оставят впечатлението, че лицето е виновно и такива, които само описват състояние на подозрение. Първите нарушават презумпцията за невинност, докато вторите се считат за съответстващи на същността на чл. 6 от Конвенцията (**Марциано срещу Италия (Marziano c. Italie)**, № 45313/99, § 31, 28 ноември 2002). **Официалните писмени или устни изявления на прокуратурата имат за цел осветляване в общ план на провежданите операции и развитието на разследванията, а не се произнасят по въпроса за вината на определени лица, което в принципен план не нарушава презумпцията за невинност (Алексей Петров срещу България, 31 март 2016г. §§ 22-28, 30, 73 и 74, изр.3-**

средствата за масова информация, за своята дейност и резултатите от нея. Чрез действията си прокурорите трябва да се стремят да насърчават и да запазят прозрачността и общественото доверие в прокуратурата.”

В по-общ план в **Препоръка на Съвета на Европа 2000/19** се изтъква, че „[о]бществеността трябва да бъде информирана относно организацията [на прокуратурата], нейните насоки, принципи и критерии. Същите се съобщават на всяко лице при поискване“ (преп. 36(с)).

то). Няма нарушение, когато се огласява водено разследване и се посочват установени към момента на изявленията хипотези, които постепенно са възниквали с напредване на разследването и които още повече обуславят нуждата от проверки, за да бъдат потвърдени или опровергани (Славов и други срещу България, 10 ноември 2015, § 124, 125). Разпространявайки такава информация, властите държат обществеността в течение на техните усилия за борба с престъпността, което без съмнение е въпрос от обществен интерес (Йорданова и Тошев срещу България, 2 октомври 2012, § 53).

По пункт № 2 от предложението на проф. Янаки Стоилов, в частта касаеща пункт II от сигнала на доц. Бойко Рашков:

Въпреки че внесеното от министър Йорданова уточнение не съдържа фактическо описание на тази част от твърдяните нарушения, то бих желал за пълнота на изложението да обърна внимание и на тях.

Пореден пример за превратна интерпретация с политически елемент представляват твърденията, че поставям под съмнение принципа за разделение на властите. Но дори и да бъде сто пъти повторена, тази лъжа не може да се превърне в истина. Освен това съдържанието на интервюто, дадено на 10.07.2019г. пред Българската национална телевизия е било обсъдено, и съответно – взето предвид още в хода на процедурата за избора ми за главен прокурор през 2019г.

В същото интервю, в следващото изречение, е заявено, че трите власти – законодателна, изпълнителна и съдебна, следва да си взаимодействат, в рамките на своите конституционни правомощия. Доцент Бойко Рашков, като представител на академичната общност, би следвало да е наясно, че такава е била концепцията за принципа за разделение на властите и според Шарл дьо Монтескьо, изложена в неговия трактат „За духа на законите“.

По този начин функционира всяка една правова държава. Конкретно по отношение противодействието на престъпността, дейността на всяка една от трите власти е немислима без усилията на останалите две. Прокуратурата, без оперативните възможности на Министерството на вътрешните работи, Държавна агенция „Национална сигурност“, Агенцията за държавната финансова инспекция и всички контролни органи в системата на изпълнителната власт, би се превърнала в едно деловодство, което да приема сигнали и жалби от граждани, без оперативна възможност да подложи на проверка съдържанието им или да разследва. Прокуратурата и МВР следва да си взаимодействат, без значение на личното мнение и отношения на техните висши административни ръководители един към друг. Личното отношение на министъра на вътрешните работи към главния прокурор не интересува българските граждани. В техен интерес е да има резултати в борбата срещу битовата престъпност, в противодействието на организираната престъпност и телефонни измами, да има възмездие за олигарсите и за хората, облагодетелствали се по престъпен начин от приватизацията. Само

припомням, че въпреки задължението му по чл. 18, ал.5 от Изборния кодекс¹⁶, за първи път не беше сформиран съвместен щаб за оперативно взаимодействие в борбата срещу престъпленията, свързани с изборния процес, а такъв Прокуратурата формира единствено съвместно с ДАНС. Свидетели сме на цялостна кампания, водена от страна на представители на законодателната и изпълнителната власт, срещу Прокуратурата на Република България, която под предлог за законодателни промени, насочени към реформи в съдебната власт, всъщност цели персонална смяна на главния прокурор, овладяване на прокуратурата и подчиняването ѝ на изпълнителната и законодателната власт, което противоречи на основни европейски ценности и фундаментални конституционни принципи, и това потенциално би довело до застрашаване върховенството на закона и функционирането на правовия ред.

От друга страна в сигнала на господин Рашков в тази му част, в пълен разрез с принципа за разделение на властите, се коментират конкретни неприключили наказателни производства. Отново припомням, че правомощието да се укаже какви действия да бъдат извършени по конкретно наказателно производство, колко и кои лица да бъдат привлечени към наказателна отговорност, дали същото ще бъде внесено за разглеждане в съда с обвинителен акт, принадлежи на конкретен наблюдаващ прокурор и нито главният прокурор, нито още по – малко министърът на вътрешните работи може да се намесва по какъвто и да било начин в неговото вътрешно убеждение.

Нямам намерение да коментирам останалите твърдения на господин Рашков по тази точка, тъй като те са с подчертано политически характер и не почиват на правна основа.

По пункт № 4 от предложението на проф. Янаки Стоилов, съответно пункт № 3 от уточнението, внесено от г-жа Надежда Йорданова /пункт I.3 от сигнала на доц. Бойко Рашков/:

Съгласно действащата към месец юли 2020г. редакция на Закона за защита на лица, застрашени във връзка с наказателното производство, служителите на Бюрото по защита са разполагали с т.нар. „полицейски правомощия“ – да установяват самоличността на лица, да съставят предупредителни протоколи, да задържат, да извършват личен обиск и други¹⁷. Към настоящия момент те все още

¹⁶ Изборен кодекс

Чл. 18 (5) (Нова – ДВ, бр. 39 от 2016 г., в сила от 26.05.2016 г.) Главният прокурор и министърът на вътрешните работи съставят съвместни щабове (екипи) за оперативно взаимодействие в борбата срещу престъпленията, свързани с изборния процес. Щабове (екипите) действат по време на цялата предизборна кампания.

¹⁷ Закон за защита на лица, застрашени във връзка с наказателното производство

Чл. 14д. (Нов - ДВ, бр. 21 от 2014 г., в сила от 9.04.2014 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 53 от 2014 г., доп., бр. 44 от 2018 г.) Служителите на Бюрото по защита при осъществяване на функциите си имат правата и задълженията по чл. 64, ал. 1, 2, 4, 5 и 6, чл. 65, 66, 70, чл. 72 – 74, чл. 76, 80, 91 и чл. 81 – в случаите по чл. 70, ал. 1, т. 1, 4 и 5, чл. 71, 77, чл. 85, 86, чл. 87, ал. 1, 2 и 5, чл. 89, 96 и чл. 100 от Закона за Министерството на вътрешните работи и по Указ № 904

разполагат с тях. Отново трябва да внесе яснота, че освен дейностите по специална защита на лица, застрашени във връзка с наказателното производство, служителите са изпълнявали и задължения, свързани с обезпечаване на провеждането на действия по разследването¹⁸. Самата дейност на Бюрото, извън дейностите по специалната защита, в съответствие с действащото законодателство, беше изчерпателно регламентирана в утвърдени с моя заповед Правила за осъществяване на функциите на Бюрото по защита при главния прокурор извън изпълнението на специалната защита, което прилагам към настоящото изложение.

По конкретните факти ще припомня отново, че се касае за две досъдебни производства – съответно под наблюдението на Специализирана и на Военно – окръжна прокуратура. Според прессъобщенията оттогава^{19 20} стана ясно, че са издадени две разрешения – съответно от Специализирания наказателен съд и Военно-окръжен съд – София за претърсване на конкретни кабинети. Както сградата, така и кабинетите и лицата, по отношение на които са били проведени съответните следствени действия нямат нито функционален, нито какъвто и да било друг имунитет.

Според изнесената от административния ръководител на Специализираната прокуратура информация^{21 22} административният секретар на президентството г-н _____ на 09.07.2020г. е допуснал прокурорите в сградата, когато бяха извършени и действията по разследване в служебните помещения, ползвани от тогавашния секретар по правни въпроси и антикорупция г-н _____ и съветника по въпросите на сигурността г-н _____

Главният прокурор не може да носи и не носи отговорност за последвалите политически интерпретации от страна на различни политически субекти и лица

за борба с дребното хулиганство (обн., ДВ, бр. 102 от 1963 г.; изм., бр. 36 от 1979 г., бр. 38 от 1998 г., бр. 96 от 2004 г., бр. 27 от 2009 г.; Решение № 3 на Конституционния съд на РБ – бр. 38 от 2011 г.; изм., бр. 93 от 2011 г.).

(2) (Изм. - ДВ, бр. 53 от 2014 г.) По отношение на служителите на Бюрото по защита се прилагат разпоредбите на част трета, глави седма – дванадесета от Закона за Министерството на вътрешните работи.

¹⁸ **Закон за защита на лица, застрашени във връзка с наказателното производство**

Чл. 14д. (3) (Нова - ДВ, бр. 21 от 2014 г., в сила от 9.04.2014 г., изм., бр. 44 от 2018 г.) Наред с функциите си по осъществяване на специалната защита Бюрото по защита:

1. организира и осъществява личната физическа охрана на защитени свидетели, техни възходящи, низходящи, братя, сестри, съпруг или лица, с които те са в особено близки отношения, при условията и по реда на Наказателно-процесуалния кодекс;

2. (изм. – ДВ, бр. 44 от 2018 г.) довежда принудително лица до орган на съдебната власт, когато това е разпоредено от главния прокурор;

3. (изм. – ДВ, бр. 44 от 2018 г.) охранява и обезпечавя провеждането на действия по разследването, когато това е разпоредено от главния прокурор;

4. (нова – ДВ, бр. 11 от 2020 г. Сравнение с предишната редакция) организира и осъществява охраната на прокурори и следователи при условия и по ред, определени със съвместна инструкция на министъра на правосъдието и главния прокурор, съгласувана с пленума на Висшия съдебен съвет;

5. (изм. – ДВ, бр. 44 от 2018 г., предишна т. 4, бр. 11 от 2020 г. Сравнение с предишната редакция) получава от Министерството на вътрешните работи, от Държавна агенция "Национална сигурност" и от други държавни органи информация, свързана с изпълнението на функциите си.

¹⁹ <https://prb.bg/sp/bg/news/44433-spetsializiranata-prokuratura-izvarshva-deystviya-po-razsledvane-v-kabineta-na-s>

²⁰ <https://prb.bg/vopsofia/bg/news/44430-saobshtenie-na-voenno-okrazhna-prokuratura-sofia>

²¹ <https://www.24chasa.bg/novini/article/10004726>

²² <https://youtu.be/AdCrX2es2tE>

относно законосъобразните действия на наблюдаващите прокурори по съответните две досъдебни производства.

По пункт № 5 от предложението на проф. Янаки Стоилов, съответно пункт № 4 от уточнението, внесено от г-жа Надежда Йорданова /пункт III от сигнала на доц. Бойко Рашков/:

Преди вземане на отношение по същество по твърденията за пренебрегване на принципа за случайно разпределение на делата „чрез създаване на специализирани отдели в СРП и СГП, в чието кадрово окомплектоване участват командировани прокурори, поставящо под въпрос тяхната независимост“, е необходимо да се пояснят основните принципни положения по прилагането на чл. 9 от ЗСВ.

Принципът на разпределението на делата и преписките в органите на съдебната власт е нормативно регламентиран със Закона за съдебната власт /обн. ДВ, бр.64 от 7 август 2007г./. Неговото пряко прилагане винаги се е осъществявало във всеки отделен орган на съдебната власт, като в ПРБ административните ръководители на отделните прокуратури са издавали свои заповеди, с които са конкретизирали групите преписки и делата, прокурорите, както и процента им на участие в разпределението. Тези заповеди в различните времеви периоди в зависимост от различните начини за разпределение /различни програмни продукти/ са издавани въз основа на общи заповеди или правила на главния прокурор с оглед унифициране на практиките на административните ръководители и в изпълнение на задълженията за методическо ръководство.

Действащите към настоящия момент Правила за приложението на разпределението на преписките и досъдебните производства на принципа на случайния подбор в Прокуратурата на Република България, приложени към уточнението на министъра на правосъдието, са утвърдени на основание чл.138, т.1 и т.6 от ЗСВ със Заповед № РД-02-23/13.09.2021г. с цел подобряване на организацията по осъществяване на разпределението на преписките и досъдебните производства на принципа на случайния подбор в ПРБ и съобразяване с Регламент № 2017/1939 на Съвета за установяване на засилено сътрудничество за създаване на Европейска прокуратура.

Съгласно Правилата, и това са принципни положения още от въвеждането на принципа на случайния подбор, във Върховната касационна прокуратура, Върховната административна прокуратура, НСлС и в прокуратурите, в които има обособени отдели, случайното разпределение се извършва в рамките на съответния отдел /чл.1, ал.2/. Завеждащите отдели във ВКП и ВАП, директорът на НСлС и административните ръководители на прокуратурите със заповед създават организация за приложението на принципа на случайно разпределение на преписките и досъдебните производства в ръководените от тях структури, в съответствие с унифицираните по инстанционни нива групи /чл.2/. Заповедите се изготвят в съответствие с разпоредбите на ЗСВ, Правилата, унифицираните по

инстанционни нива групи за случайно разпределение и допустимите минимални отклонения, обусловени от спецификите на района или необходими за изпълнение на методически и организационни указания на главния прокурор, които винаги са с абстрактен характер. Със заповедите задължително се определят групите преписки и досъдебни производства, които да се въведат в софтуера за случайно разпределение; разпределението на прокурорите и следователите в групите; процентът на натовареност на всеки един прокурор и следовател в съответната група; магистратите или съдебните служители, които ще осъществяват случайното разпределение на преписките и делата.

В допълнението се съдържа внушение, че главният прокурор е утвърдил правила, в които са уредени особени правила, които изключват принципа на случайния подбор в ПРБ. Необходимо е да се обърне внимание, че това е нормално и принципно положение, тъй като обективната действителност налага случаи, в които принципът на случайното разпределение не може и не следва да бъде приложен. Именно поради това тези изключения са изчерпателно регламентирани в правилата и не представляват средства за нарушаване или заобикаляне на принципа, а имат за цел да унифицират практиката на административните ръководители и да отговорят на съществуващите обективни фактори, налагащи различен подход с цел постигане на по – голяма ефективност, качество и съобразяване с фигурата на наблюдаващия прокурор. Без да се навлиза в подробности, тъй като същите изискват внимателен и професионален прочит на правилата, какъвто очевидно не е направен, следва да се даде пример с разделянето или обединяването на преписки и дела, при което по – подходящо е същите да продължат да се наблюдават от съответните наблюдаващи прокурори, познаващи най – добре материалите и развитието на процеса, или с възможностите за възлагане на преписки и дела на прокурори от териториално отделение на районна прокуратура за деяния, извършени на територията на съответната структура. Освен това, не бива да се смесва регламентацията на възлагането на един от наблюдаващите прокурори, избран на случаен принцип в по – ранен период, при обединяване и разделяне на дела, с изключването на конкретен прокурор от случайното разпределение поради голяма натовареност по определени критерии и за ограничен период или с неприложимостта на случайния подбор. Именно съществуването на унифицирани правила за прилагането на чл.9, валидни за всички структури в ПРБ и обхващащи всички възможни случаи, е гаранция за точното и правилно прилагане на принципа на случайния подбор.

От изложеното е очевидно, че главният прокурор няма никаква компетентност по отношение на прилагането на принципа на случайния подбор. Правомощията му са сведени до общи ръководни и методически функции за цялата ПРБ, но не и до регламентирането и осъществяването на разпределението в отделните структури. Дори във ВКП, ВАП и НСлС, чиято дейност по закон се организира от главния прокурор, същият по никакъв начин не упражнява функции, свързани с процеса на осъществяване на случайното разпределение. Организацията по прилагането на случайния подбор във ВКП и ВАП се създава

със заповеди на завеждащите отдели във ВКП и ВАП, в НСлС – със заповед на директора, а в прокуратурите със заповеди на съответните им административни ръководители. Технически конкретното разпределение се извършва чрез Унифицираната информационна система по определен начин, от определени лица с осигурен квалифициран електронен подпис и с генериране на съответен протокол.

Главният прокурор по никакъв начин никога не е участвал и не участва в процеса на случайното разпределение в нито една прокуратура или следствен отдел, включително ВКП, ВАП и НСлС. Поради това не би и могъл да е субект на каквото и да било нарушение, свързано с прилагането на принципа на случайния подбор в ПРБ.

По същия начин стои и въпросът с организацията на работата във всяка една прокуратура, което е задължение и отговорност на съответния административен ръководител. Последният, съгласно чл.140, ал.1, т.1 от ЗСВ, организира и ръководи дейността на съответната прокуратура, и в този смисъл негова е преценката за това как и в какви структурни единици /обособени отдели и сектори/ следва да организира работата ѝ за постигане на оптимална ефективност. В част от прокуратурите, най – вече в централните, които са и най – многочислени, необходимостта от създаване и разпределяне на прокурорите в отдели и/или в сектори е обективно определена предвид материалната им компетентност. Така например, по силата на чл. 35, ал.3 от НПК, Софийска градска прокуратура има уникална компетентност по делата за престъпления, извършени от съдии, прокурори и следователи, от други лица с имунитет, както и от членове на Министерския съвет, освен ако не се прилагат особените правила за специализираното или военното правосъдие. Софийска районна прокуратура също има своите особености, но само ръководителите на СГП и СРП са тези, които могат да преценят какви и с каква численост отдели или сектори да създават със свои заповеди. Предвид това твърдението на министъра на правосъдието, че създаването на специализирани отдели в СРП и СГП противоречи на закона и дублира дейността на специализираните прокуратури, отново показва непознаване на материалната компетентност на прокуратурите съгласно НПК. Напротив, създаването на обособени отдели е проявление на изпълнението на задължението на административния ръководител по чл.140, ал.1, т.1 от ЗСВ, като тези отдели се обособяват в рамките на компетентността на съответната прокуратура по НПК и няма как да дублират дейността на специализираните прокуратури. В тази връзка, е абсурден изводът, че прокурорите от СГП в специализирания отдел се произнасят по преписки и дела, които са в обхвата на Единния каталог на корупционните престъпления, и „нямат предметна компетентност /аргумент от чл.35, ал.2 НПК/“, защото тази компетентност е предоставена на специализираната прокуратура. Услужливо е пропусната разпоредбата на чл.35, ал.3 от НПК, от която е видно, че преписките и делата от Единния каталог могат да попадат в компетентността на СГП или на СРП в зависимост от качеството на субекта на престъплението /именно част от

компетентността на СГП за корупционните престъпления бе прехвърлена към СП с изменението на НПК, в сила от 05.11.2017г./.. Казано накратко: едни и същи престъпни състави от НК попадат или в компетентността на СГП, или на СП, в зависимост от извършителя им. За останалите престъпни състави, извън изброените в чл.411а от НПК/ компетентността на СГП е запазена и е единствена на територията на страната, когато съответното престъпление е извършено от категориите лица по чл.35, ал.3 от НПК. Обособяването на отдели е функция не само от компетентността на съответната прокуратура, но и израз на принципа на специализация на магистратите, който е от изключителна важност за постигането на ефективност и качество, и е системно препоръчван от европейските ни партньори в съответствие със стандартите в европейското правно пространство.²³ Специализирани звена съществуват отпреди повече от 15 /петнадесет/ години, като например създадените по времето на бившия главен прокурор професор Борис Велчев звена за противодействие на престъпленията, свързани със средства от фондовете на Европейския съюз.

В допълнението на министъра на правосъдието се твърди, че изцяло субективна е преценката на административния ръководител на съответната прокуратура кои преписки и дела са с висок обществен интерес, защото липсват утвърдени критерии на понятието „висок обществен интерес“ и така се създава възможност от „подчинените на Гешев прокурори“ да разпределят конкретни преписки и дела. Не е ясно как след като се посочва, че преценката е на административния ръководител, това би могло да изведе твърдения за нарушения на главния прокурор. Вероятно се навеждат доводи за изначална и постоянно съществуваща във времето отговорност на главния прокурор за всяка една преценка на административен ръководител в ПРБ или за „посредствено извършителство“ на нарушения чрез административните ръководители, което е абсурдно и противоречащо на всякаква правна логика и на основните принципи на юридическата отговорност. Главният прокурор не е запознат и не следва да е запознат с конкретните разпределения на преписки и досъдебни производства в отделните органи на съдебната власт, съответно няма правомощия по организацията на работата в СРП и СГП по прилагането на случайни подбор, формирането на групите и включването на конкретни прокурори в тях. Принципно посоченият в допълнението термин „висок обществен интерес“ или „особен обществен интерес“ е общо дефиниран в Указанието за организация на информационната дейност в ПРБ и всяка година делата от особен обществен интерес се отчитат и анализират по видове в годишните доклади за дейността на ПРБ, както и в статистическите данни за отделните отчетни периоди през годината текущо. Дела от особен обществен интерес са досъдебните производства, образувани за корупция, организирана престъпност, незаконен трафик на хора и наркотици, изпиране на пари, данъчни престъпления, злоупотреби със средства на ЕС, подправяне на парични значи и платежни

²³ Вж. стр. 25 от Независимия анализ на структурния и независим модел на Прокуратурата на Република България

инструменти. Как ще бъде организирана структурно работата по тези категории дела и кои точно от тях ще бъдат определени като такива с висок обществен интерес предвид конкретните им специфики е от компетентността на административните ръководители, като във всички случаи подобна категоризация не означава заобикаляне на принципа за случайния подбор, а насочване на конкретна преписка или дело в конкретна група, в която се осъществява електронно случайно разпределение. **Задълбочаването в темата обаче е безпредметно, тъй като е ясно, че главният прокурор няма как да носи каквато и да било отговорност за решенията на административните ръководители за организацията на работата им или спазването на правилата за случайното разпределение в съответните ръководени от тях прокуратури.**

Функциите на главния прокурор в тази връзка могат да бъдат само контролни, но и те се осъществяват не лично, а чрез съответните горестоящи административни ръководители и ВКП по линия на контролно – ревизионната дейност в ПРБ, като при констатирани нарушения, осъществяващи състав на дисциплинарно нарушение, административните ръководители носят дисциплинарна отговорност по реда на ЗСВ.

Главният прокурор организира принципно дейността на административните ръководители като цяло, а административните ръководители на апелативните и окръжните прокуратури ръководят контролната дейност в районите си. Най – важната част от този контрол има за цел да осигури установяването на пропуски и нарушения в дейността и основанията за предприемане на съответни организационни или дисциплинарни мерки /чл.140, ал.4, т.2 ЗСВ/. По отношение на контрола на административните ръководители по спазването на принципа на случайния подбор главният прокурор е създал необходимата организация в чл.10 от Правилата. Съгласно същите не по – малко от един път в рамките на календарната година по – горестоящите прокуратури извършват отдалечено /предвид продължителната епидемиологична обстановка/, със средствата на УИС, проверки за спазване на принципа на случайното разпределение и при констатирани нарушения, вземат мерки за отстраняването им, за което уведомяват Върховната касационна прокуратура. По преценка на проверяващите органи, проверките могат да се извършват на място. Същите обхващат най – малко правилно формирани групи за разпределение и натовареност, коректно посочена мотивировка при определен избор и при преразпределяне и правилно категоризиране на преписките /на извадков принцип/. Резултатите от проверките се обективират в доклади, като при необходимост се отправят препоръки към административните ръководители за подобряване на организацията на работата им, а в случай на констатирани нарушения се сезират съответните компетентни органи за преценка за наличието на основания за ангажиране на дисциплинарна отговорност.

Дейността на административните ръководители по прилагането на чл.9 от ЗСВ се контролира не само от горестоящите административни ръководители в рамките на контролно – ревизионната дейност в ПРБ, но и от външни органи.

Компетентният орган, който проверява организацията на административната дейност на съдилищата, прокуратурите и следствените органи, организацията по образуването и движението на делата, както и приключването им в установените срокове, е Инспекторатът към Висшия съдебен съвет. Той е и органът, който разполага със самостоятелни правомощия да прави предложения за налагане на дисциплинарни наказания на съдии, прокурори, следователи и административни ръководители, когато установи нарушения при осъществяване на функциите си по КРБ и чл.54 от ЗСВ. Ежегодно ИВСС приема годишна програма за дейността си, в която определя конкретни органи на съдебната власт за извършване на комплексни планови проверки, в обхвата на които задължително се включва и проверка относно спазването на чл.9 от ЗСВ. ИВСС извършва и тематични и контролни планови проверки, както и проверки по получен в ИВСС сигнал по чл.56 от ЗСВ, всяка от които проверки би могла да има за свой предмет спазването на принципа на случайни подбор. **Предвид това в структури на ПРБ системно се извършват проверки от ИВСС, включващи и спазването на чл.9 от ЗСВ, като в периода от месец декември 2019г. до настоящия момент няма данни за дисциплинарни нарушения, свързани с прилагането на случайния подбор от административни ръководители на прокуратури. Актовете за резултатите от проверките на ИВСС са достъпни на официалния сайт на ИВСС** ²⁴.

С оглед направените разяснения е очевидно, че няма как главният прокурор Иван Гешев да е въвел „други, непублични правила“ за субективен избор на прокурор в грубо противоречие с принципа на случайния подбор, нито да предопределя предварително резултатът по представляващи за него особен интерес преписки и досъдебни производства чрез възлагането им на конкретни прокурори от нарочно създадени „специализирани“ отдели в СРП и СГП. Още по – малко би могло да се твърди, че продължителното командироване е порочна практика в ПРБ при положение, че се касае за определен в закона институт, почиващ на конкретни основания и правила, едновременно валидни и за съда, и за прокуратурата. Свързването на института на командироването и неговото проявление в СГП с твърденията за нарушаване или заобикаляне на случайния подбор, без конкретни факти и при очевидно погрешна трактовка на правомощията на административните ръководители, представлява целенасочено внушение, имащо за цел манипулиране на общественото мнение за упражняването на ръководните функции в прокуратурата и за работата на командированите магистрати. Поставянето им под общ знаменател и заклеяването им като поставящи се в услуга на ръководството, отново без конкретика и доказателства, граничи с осъществяването на престъпни състави или най – малкото с нарушения на правилата за етично поведение. „Посвяването на съмнения“ за независимостта им, пък било то и оценявани като „основателни“ от самия автор на допълнението към предложението за предсрочно освобождаване,

²⁴ <http://www.inspectoratvss.bg/bg/acts/>

както и използването на тези съмнения за подкопаване на доверието към главния прокурор чрез дестабилизиране на определени категории прокурори, без да се държи сметка за достойнството и авторитета на всеки един от тях, е израз на опасна за правовата държава тенденция за незачитане на принципа на независимост на съдебната власт и за недопустимото ѝ засягане от страна на изпълнителната власт.

Очевидно отново се налага да се напомни, че командироването се осъществява при необходимост, на предвидени в закона основания и определени критерии, като има за цел да обезпечи кадрово дейността на дадения орган на съдебната власт. Този институт се прилага принципно от административните ръководители, и само в определени случаи, при това изчерпателно дефинирани, от главния прокурор, и то след предложение на съответния административен ръководител. В по – голямата си част командироването продължава за по – голям период от време, когато съответната щатна бройка не може да бъде заета поради неприключването на конкурсна процедура. Общозвестен факт са продължаващите във времето конкурси, в резултат на които възникват трайни кадрови дефицити, налагащи осигуряването на кадри чрез командироване с цел обезпечаване нормалната дейност на съответната структура. Тези фактори са обективни и не зависят нито от административния ръководител, нито от главния прокурор, за да се търси вменияването на отрицателни аспекти за работата им. Напротив, развиването на процедури за командироване е израз на изпълнението на задълженията на съответните административни ръководители, респективно на главния прокурор. Логично по – голям брой щатни бройки се овакантият и обявяват на конкурс за СГП предвид многобройния ѝ числен състав и логично в тази структура перманентно възниква необходимост от командироване, не само поради наличие на свободни щатни бройки, но и поради командироване на прокурори от СГП в горестоящите прокуратури по идентични причини. Предвид това не става дума за никаква порочна практика, поддържана от моя страна, а за прилагане на устройствения закон по обективно възникнали причини. Недопустимо е да се внушава, че командированите от по – ниските нива прокурори нямат необходимите качества, защото не са се явили на конкурс и не са доказали своята компетентност, и да се твърди произволно, че същите не вземат решения по вътрешно убеждение. Подобни абстрактни съждения са извън обективната действителност и не се основават на никакви факти, още повече, че кариерното развитие на командированите магистрати в бъдеще зависи не от моята воля или тази на административния ръководител на органа, в който са командировани, а от резултатите на всеки един от тях на централизираните конкурси, организирани и провеждани по закон от ВСС.

С оглед изложеното, направеният генерален извод от министъра на правосъдието, че „съзнателното заобикаляне на чл.9, ал.2 от ЗСВ означава, че главният прокурор нарушава служебните си задължения, превишава властта и правата си в качеството на длъжностно лице“ страда от изначални и съществени недостатъци. Същият е произволен и абстрактно формулиран. Не съдържа

никаква конкретика за това кога и по какъв начин главният прокурор е заобиколил принципа на случайния подбор, след като няма задължения и не участва пряко в прилагането му. Въпросът за това защо се твърди, че именно главният прокурор е нарушил служебните си задължения, превишил е властта и правата си в това си качество остава все така неясен и не е намерил своя отговор от юридическа гледна точка и в уточнението на настоящия министър на правосъдието.

ДОКАЗАТЕЛСТВА:

1. Теоретично изложение относно правомощията на главния прокурор;
2. Копие на Правила за осъществяване на функциите на Бюрото по защита при главния прокурор извън изпълнението на специалната защита;
3. Копия на разрешения по реда на чл. 198 от НПК;
4. Копие на Правила за медийна комуникация в системата на ПРБ;
5. Заверени копия на заповеди на главния прокурор на Република България;
6. Копие на предложение от Специализирана прокуратура за обезпечаване на действия по разследването от страна на Бюрото по защита при главния прокурор по ДП № 97/2020г. по описа на Следствения отдел на Специализирана прокуратура, пр. пр. № 1223/2020г. по описа на Специализирана прокуратура /пр. ГП № 2322/2020г./;
7. Заверено копие на Правила за приложението на разпределението на преписките и досъдебните производства на принципа на случайния подбор в Прокуратурата на Република България;
8. Копие на постановление за отказ от образуване на досъдебно производство по пр. пр. № 2667/2021г. по описа на Специализираната прокуратура;
9. Прессъобщение на пресцентъра на ПРБ относно право на отговор във връзка с твърдения на служебния министър на правосъдието Иван Демерджиев от 10.02.2022г. в предаването „Здравей, България“ по Нова телевизия²⁵.

ИВАН ГЕШЕВ
ГЛАВЕН ПРОКУРОР
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

²⁵ <https://prb.bg/bg/news/aktualno/56374-prb-izprati-%E2%80%9Epravo-na-otgovor-va-v-vrazka-s-tvardeniya-na-advokat-ivan-demerdzhi>